

egnshistorisk nyt

Udgivet af Egnshistorisk Forening i Gundsø

Nr. 4 - 2024 - 50. årgang

1972 - 2024

Foto: Gundsøegnens Lokalhistoriske Arkiv

*I fuld fart ned over "Djævlebakken" på Klinten i Jyllinge - her kan man nærmest komme ud at svæve i luften!
En dejlig dag i sneen giver glade børn med røde kinder og våde sokker!*

*Egnshistorisk Forenings
Julemøde
onsdag den 4. december
Se side 7*

Min farfar Jens Andersen - en livshistorie

Jens Andersen blev født den 4. april 1841 i Tune. Hans forældre hed Margrethe og Anders Jensen. De købte en gård i Hastrup ved Snoldelev, der hed "Gøgesten", en firelænget gård på 100 tdl. god jord. De fik 4 sønner og 2 døtre. Anders Jensen ville ikke have, at hans ældste søn skulle være soldat i 1864. Derfor kom Jens i snedkerlære i København, så undgik han at blive indkaldt som soldat. Da Jens var blevet udlært som snedker, kom han hjem på gården igen og oprettede et snedkerværksted. Han lavede møbler, kister og mange andre ting.

I 1876 købte Jens en gård i Tune, som hed "Boesager", med 50 tdl. god jord. Snedkerværkstedet tog han med sig, og fortsatte dette arbejde.

Jens som ung.

Han havde dog et stort problem – han havde ingen kone. Og på en driftig gård er det vigtigt at have en kone, der er en dygtig husmor. Derfor gik han i 1880 til en ægteskabsmægler, og han kom i kontakt med en familie i Østrup. De havde en datter på 20 år ved navn Karen Kristine.

Så en søndag satte han en hest for sin enspændervogn og kørte til "Holmeagergården" i Østrup, hvor han havde fået en aftale i stand om at besøge familien Knudsen, for at møde sin – muligvis - kommende hustru. Mødet faldt godt ud, og han blev enig med familien Knudsen om at indgå ægteskab med deres datter. Der har sikkert været en del brevveksling forud for dette møde.

Heldigvis var Karen Kristine også enig i giftermålet, selvom Jens på det tidspunkt var 39 år, næsten dobbelt så gammel sin brud.

De giftede sig den 20. august 1880 i Kirkerup kirke. Vi ved, at de i medgift fik 2 køreseler med bjælder til kanekørsel og 1 kiste med brudeudstyr.

Karen Kristine og Jens med alle 5 børn, ca. 1906.

De fik 5 børn: Christian i 1884, Margrethe i 1888, Pauline i 1895, Agnes i 1896, og Poul Rasmus i

Familien Andersen samlet på gårdspladsen på Boesager i Tune, ca. 1908.

1902. Den yngste blev opkaldt efter en farbror - og det var ham, der blev min far.

Jens Andersen var flittig til at drive både gården og snedkerværkstedet. Han kørte ofte med hestevogn til Roskilde Trælasthandel og købte et læs brædder til arbejdet på sit værksted.

Også i lokalsamfundet var han et meget aktivt menneske. Han var med til at oprette mejeriet, Brugsen og damptærskværket, der var fælles for gårdene i Tune. Samtidig var han med i bestyrelsen for forskellige virksomheder.

Danmark oplevede ind imellem landbrugskriser med deraf følgende økonomiske vanskeligheder. I Jens' familie havde de den regel, at man hjalp hinanden med lån, når det kneb, og man ellers havde mulighed for at hjælpe. Endvidere var det en stor fordel, at Jens - ud over at være landmand - også var snedker, og

kunne bruge sit håndværk til at supplere indtægterne. F.eks. havde han altid et lille lager af ligkister stående til salg, for det vidste han, at der altid blev brug for.

En gang lavede han et helt specielt bestillingsarbejde på sit værksted - et spisebord, der kan udvides efter behov.

Nogle år efter gik den familie, som købte spisebordet, fallit, så deres

Poul-Erik ved sin farfars bord.

hjem og indbo kom på tvangsauktion. Jens købte nu spisebordet tilbage, selvom det bar tydeligt præg af, at det ikke var blevet behandlet særlig godt, med dybe hakker efter knive, og rande fra brændevinsglas. Jens sleb bordpladen så godt det kunne lade sig gøre, for han var glad for at få det tilbage. Det er bygget sådan, at det er et rundt bord, når der ikke er plader i. Der hører 3 brede plader til, og når de sættes i, kan der sidde op til 20 personer om bordet. Under bordet står der nogle ekstra bordben, som kan trækkes ud, når alle plader skal i brug. Jeg har selv lavet en fjerde og smallere plade, sådan at bordet har en tilpas oval størrelse til hverdagsbrug. Vi har dette bord i vores hjem i dag, og vi bruger det i dagligdagen. Altid med dug på, for farven på den nye plade er lysere end det gamle bord. Men det er en glæde at have dette fine minde om min farfar.

Jens Andersens svigerfar, Poul Knudsen, døde i 1892. Hans enke forpagtede nu "Holmeagergården" i Østrup ud til en forpagter Nielsen, og hun skulle som ejer af gården blive boende i en del af stuehuset. Men der var mange problemer med forpagteren, og noget af gården brændte i 1896. Så hun måtte nu flytte ind hos sin datter og svigersøn, Karen Kristine og Jens, på gården "Boesager" i Tune.

Jens Andersen havde investeret i værdipapirer i Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Derfor hæftede han for en del penge i 1908, da P.A. Alberti svindledede sparekassen for ca. 15. mio. kr. Alberti var på det tids-

Endnu et møbel fra min farfars hånd, der er kommet til ære og værdighed i vores i hjem. Det blev fundet på et loft for nogle år siden, og er nu sat i stand. Han har indgraveret sit navn og fødselsår på skabet: Jens Andersen - 1841.

punkt både justitsminister og formand for bestyrelsen i sparekassen, så skandalen var stor. Fortællingen i vores familie lyder på, at der blev indgået en betalingsordning for garantierne, og da det hele var overstået, fik de et nydeligt takkebrev fra sparekassen. Staten gik dog også ind med stor økonomisk hjælp og bidrog til, at Den sjællandske Bondestands Sparekasse kunne rekonstrueres på bedste vis.

I 1908 udløb aftalen med Niensens forpagtning af "Holmeagergården", og Karen Kristines og Jens' ældste søn, Christian, flyttede nu til Østrup for at bestyre gården. Den var heldigvis forsikret, så den nedbrændte del var blevet genopført.

I starten fulgte hans mor, Karen

Kristine, med til Østrup og var husbestyrerinde for ham. Hans mormor blev så tilbage på "Boesager" i Tune og styrede husholdningen der.

To år efter, i 1910, overtog Christian "Holmeaergården" i Østrup. Han fandt meget nemt en kone. For han gik simpelthen over vejen til genboen og blev kæreste med datteren på gården!

Hun hed Marie Pedersen, og de blev gift i 1912, da Marie var 18 år.

Maries forældre, Birthe og Jens Pedersen, stammede oprindeligt fra Jyllinge.

De havde solgt deres hus der og købt gården på Ellevej i Østrup.

Marie og Christian fik 4 børn: Poul i 1912, Ydde i 1913, Jenny i 1916 og Martha i 1923.

Både Marie og Christian var dygtige og sociale mennesker. De var meget aktive i lokalsamfundet, og Christian var med i sognerådet i en årrække.

I 1914 solgte Karen Kristine og Jens "Boesager" i Tune og købte en mindre gård i Gundsømagle, "Lindegård" på Østrupvej.

Lindegård i Gundsømagle.

På "Holmeaergården" i Østrup 1914. Christian og Marie (øverst i midten) holder dåb for deres to førstefødte børn, Poul og Ydde - samtidig, da der kun er 13 måneder imellem de to. På billedet ses også begge hold bedsteforældre og oldemor Kirsten Knudsen siddende i midten.

Så kom de tættere på sønnen Christian og hans familie i Østrup. Stuehuset på "Lindegård" var i meget ringe forfatning, men da de var blevet ret velhavende, kunne de bygge nyt og større stuehus med 1. sal og kælder den første sommer. Og så fik de installeret noget så moderne som en telefon! Den fik især Jens megen glæde af, så kunne han ringe til de mennesker, han kendte fra sin tid i Tune og få en god snak. Han kom også hurtigt til at kende en del mennesker i Gundsømagle, og han havde taget sit værktøj med og indrettet et snedkerværksted på ejendommen. I 1918 blev han dement, og han døde den 4. januar 1919. En nevø kom nu til og hjalp med det praktiske arbejde på gården.

Karen Kristine døde i 1944, og både hun og Jens er begravet på familiegravstedet i Tune.

Poul-Erik Andersen

Alle billeder er i privat eje.

Foreningens kommende arrangementer

Onsdag den 4. december 2024 kl. 19.00

Foreningens julemøde

Se annonceringen side 7.

Torsdag den 23. januar 2025 kl. 19.00

Foredrag "At høre til"

Mødested: Laden, Jyllinge Præstegård, Bygaden 23, Jyllinge

"Hvor kommer du fra? Hvor føler du dig hjemme? Hvor hører du til?"

Museumsdirektør Morten Thomsen Højsgaard fra ROMU fortæller om, hvad der knytter mennesker til forskellige steder i Danmark og på egnen omkring Roskilde Fjord.

Det bliver et foredrag, hvor tilhørerne tages med på en rejse fra fortiden til nutiden med blik for fremtiden i en verden, der forandrer sig meget hurtigt.

Torsdag den 20. marts 2025 kl. 19.00

Foreningens generalforsamling

Indkaldelse følger i næste nummer af Egnshistorisk Nyt.

Kravlenissen flytter ind

De dukker op alle vegne i december! De kravler frem fra deres skjulesteder bag billeder på væggen, hænger sig i rammerne og sætter sig på reoler og skabe - og sørger for godt humør i folks hjem.

I begyndelsen af 1900-tallet lavede nogle tegnere ark med nisser, man kunne klippe ud og hænge op i snore.

Ophavsmanden til de mest kendte kravlenisser er Frederik Bramming (født 1911). Han startede i 1947 med at udgive et klippeark med nisser under navnet "Kravlenisser". De er altid iklædt lidt for store strømpebukser og nissehuer uden kvast, og så er de både tandløse og hårløse!

Julemøde

**Onsdag den 4. december 2024, kl. 19.00
i Laden, Jyllinge Præstegård
Bygaden 23, Jyllinge**

Der er noget i luften.... Og det er rigtig gammeldags julestemning, med duft af gran og hjemmebag.

Hjertelig velkommen til foreningens medlemmer, til det traditionsrige julearrangement!

Vi er heldige, at dygtige Alice Kildsgaard igen i år kommer og spiller for os, de gamle julesange klinger allerbedst med musik til!

Naturligvis følger vi traditionerne, så vi har arrangeret en munter julekonkurrence, med mange præmier til de dygtige vindere!

Der vil også blive holdt et oplæg - måske en historie om jul...

Fra mødets start vil der være dækket op til hyggeligt kaffebord med julegodter og hjemmebag.

Prisen er 30,- kr. pr. deltager.

**Tilmelding senest den 27. november til:
Birthe Trampedach, tlf. 2122 5349**

OBS!

Der er tilmelding efter "først til mølle" princippet!

Vi beder dig venligst være opmærksom på, at hvis du har tilmeldt dig, men alligevel bliver forhindret i at deltage, så meld venligst afbud **pr. telefon** så hurtigt som muligt. Det er trist at skulle afvise medlemmer, der står på venteliste og meget gerne vil med.

Egnshistorisk Forening i Gundsø

Bygaden 19, 4040 Jyllinge
Foreningens hjemmeside:
www.egnshistorie.dk

Bestyrelsen

Formand: Ole Hannecke, Jyllinge 3030 4231
Næstfmd. Robert Tinghøj, Jyllinge 2021 9738
Kasserer: Birthe Trampedach, Jyllinge 2122 5349
Sekretær: Jette Petersen, Jyllinge 5040 6146
Ib Nielsen, Ågerup 4056 7701
Jacob Søegaard Nielsen, Ågerup 2220 2941

Telefon

Suppleanter

Eileen Amstrup, Jyllinge.. 2125 1817
Erik Strand, Jyllinge 2685 9326
Ole Ilsøe, Jyllinge 4088 7722
Svend Aage Hansen, Jyllinge 4042 6412

Telefon

Egnshistorisk nyt

Udsendes fire gange årligt.
Produktion: Egnshistorisk Forening i Gundsø.
Redaktion: Jette Petersen, Robert Tinghøj
Hansen og Ole Ilsøe.
Layout: Jette Petersen og Conni Hejlsø.
Tryk: DK Print A/S, 4960 Rødby.

Adresseændringer meddeles til kasserer
Birthe Trampedach, tlf. 2122 5349
E-mail: kasserer@egnshistorie.dk

Kontonummer: 1551-0009205381
Årligt kontingent: kr. 150,-.

Dette nummer udgives den 9. november 2024.
Næste nummer udgives den 8. februar 2025.

Artikler, fotos og tegninger i bladet må
anvendes med kildeangivelse og redaktionens
godkendelse.

Gundsøegnens Lokalhistoriske Arkiv

Bygaden 19, 4040 Jyllinge
Tlf. 2137 8083
E-mail: lokalgundsoe@roskilde.dk
Leder: Louise Cecilie Nielsen

Åbningstid:
Onsdag kl. 12-16

Lokalhistorisk Arkiv i Herringløse

Hvedstrupvej 20, Herringløse
Adgang efter aftale.
Kontakt Helle Simonsen på:
Tlf. 2032 5363
E-mail: erikhelle50@gmail.com

Til opslagstavlen

Onsdag den 4. december 2024, kl. 19.00
Foreningens julemøde

Torsdag den 23. januar 2025, kl. 19.00
Foredrag om "At høre til"
Morten Thomsen Højsgaard

Torsdag den 20. marts 2025
Foreningens generalforsamling
(annonceres i næste nummer)

Indhold:	side
Min farfar Jens Andersen	2
Kommende arrangementer	6
Kravlenissen	6
Foreningens julemøde.....	7
Diverse meddelelser	8

*Egnshistorisk Forening
ønsker alle vores
medlemmer
en rigtig glædelig jul
og et godt nytår*

